

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE ZA 2021 R.

Działania zrealizowane przez CRR w 2021 r.

1. Projekt zrealizowany ze środków Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w ramach programu mającego na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego

- „**Utrzymanie biura CRR w Radomiu**” projekt realizowany od I do XII 2021 r.

Zrealizowane zadanie polegało na wynajęciu pomieszczeń w Radomiu, w których Centralna Rada Romów w Polsce, Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów prowadziło swoje biuro oraz realizowało zadania rozwijające i promujące kulturę romską oraz działania poradnicze i integrujące lokalną społeczność. W wynajętych pomieszczeniach CRR zapewniło funkcjonowanie biura stowarzyszenia w Radomiu, zorganizowało redakcję czasopisma „RROM PO DROM”, zorganizowało Punkt pomocy dla Romów oraz realizowało część działań związanych z projektowaniem strony internetowej stowarzyszenia. Działania przeprowadzone w wyniku realizacji zadania przyczyniły się do podtrzymania i rozwoju tożsamości kulturowej Romów oraz rozwoju i zachowania j. romskiego.

2. Projekt zrealizowany ze środków Gminy Miasta Radomia

- „**Wydanie kwartalnika romskiego**” projekt realizowany od I do XII 2021 r.

W ramach realizacji zadania zostało wydane 4 numery czasopisma. Każdy numer kwartalnika RROM PO DROM został wydawany w nakładzie 500 sztuk. Czasopismo zawierało treści w języku polskim i romskim. Dystrybucja periodyku odbyła się za pośrednictwem poczty, poprzez członków i współpracowników oraz partnerów CRR.

Każdy numer kwartalnik RROM PO DROM zawierał:

1. Część publicystyczną:

a) aktualności dotyczące życia codziennego Romów

b) historia, tradycje Romów

2. Część poradniczo-informacyjną

a) wiadomości kulturalne

b) wiadomości z kraju i ze świata

c) porady prawno-społeczne

3. Część edukacyjno - rozrywkową

3. Projekt zrealizowany ze środków Ministra Edukacji i Nauki w ramach Programu na rzecz integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030:

- **„Konferencja Edukacja dzieci romskich w czasie pandemii”** projekt realizowany od VII 2021 do XI 2021 r.

W ramach projektu zorganizowano w Warszawie konferencję, na której przedstawiono problemy edukacyjne dzieci romskich w czasie pandemii i wskazano przykładowe narzędzia wsparcia uczniów romskich, przedstawiono problemy i rolę asystentów edukacji romskiej w systemie oświaty. Konferencja skierowana była do wszystkich osób zajmujących się oświatą, pracowników jednostek samorządu terytorialnego, dyrektorów szkół, nauczycieli, pracowników poradni pedagogiczno-psychologicznych, wydziałów oświaty, urzędników, AER, przedstawicieli społeczności romskiej. Konferencja Edukacja dzieci romskich w czasie pandemii odbyła się w dniu 29.11.2021 r. w Warszawie. W konferencji uczestniczyło (stacjonarnie i zdalnie) 100 osób. Zakładane cele zostały zrealizowane. Przekazane informacje ułatwią pracę osobom związanym zawodowo z oświatą i współpracą z Romami, pozytywnie wpłyną na realizację obowiązku szkolnego przez uczniów romskich także w nauczaniu w formie zdalnej.

4. Projekt zrealizowany ze środków Ministra Edukacji i Nauki

- **„Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym”** projekt realizowany od XI do XII 2021 r.

W ramach zadania opracowano program szkoleń dla nauczycieli rozwijający kompetencje pracy z uczniami romskimi oraz program warsztatów pogłębiających integrację kulturową dla romskich uczniów; zrealizowano 5 szkoleń dla nauczycieli oraz 5 warsztatów integracyjnych dla uczniów. Łącznie w szkoleniach dla nauczycieli wzięło udział 75 nauczycieli (45 osób w Radomiu, 30 osób w Krakowie). W warsztatach integracyjnych łącznie uczestniczyło 100 uczniów (60 uczniów w Radomiu i 40 uczniów w Krakowie). Uczestnicy szkoleń dla nauczycieli rozwinęli swoje kompetencje w zakresie pracy z romskimi uczniami, co pozytywnie wpłynie na funkcjonowanie w systemie edukacji ich romskich uczniów zarówno w aktualnym nauczaniu jak i w dłuższej perspektywie. Udział w warsztatach i praktyczna współpraca dzieci z odmiennych grup kulturowych stanowiły dobry fundament do budowania wzajemnie otwartej postawy w kontaktach z osobami z innych kultur.

5. Projekty realizowane ze środków programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy z Funduszy EOG

- **„Liderki i liderzy romscy przeciwko wykluczeniu”** projekt realizowany od XI 2021 do VI 2022 r.

Projekt był realizowany przez CRR w partnerstwie z Radomskim Klubem Środowisk Twórczych i Galerią „Łaźnia”. Zadanie polega na opracowaniu 2 ksiąg dobrych praktyk. Pierwsza skierowana do liderek/-ów społeczności romskich, została wydana w formie elektronicznej i papierowej, co pozwoli skorzystać z niej grupom narażonym na wykluczenie cyfrowe. Druga, wydana w formie elektronicznej (PDF) skierowana została do osób reprezentujących samorządy, tworzących i realizujących projekty, programy, strategie przeciwdziałające wykluczeniu społeczności romskiej. Księgi opisują dostępne mechanizmy prawne i sposoby ich wykorzystania do przeciwdziałania wykluczeniu Romów. Projekt zakłada również zorganizowanie w 2022 r. 32 godzin warsztatów podnoszących kompetencje działań leaderskich dla Romów oraz 6 warsztatów o samorzecznictwie i budowaniu koalicji, efektywnej współpracy dla przedstawicieli lokalnych społeczności. Warsztaty dla liderów zapewnią udział w szkoleniu 14 liderki/ liderów romskich z całej Polski. Warsztaty samorzecznictwa i budowania koalicji zapewnią przeszkolenie 90 osób (Romów, przedstawicieli JST, przedstawicieli organizacji pozarządowych).

Projekt został zrealizowany zgodnie z założeniami merytorycznymi i harmonogramem.

- **„Sieciowanie, edukowanie, komunikowanie – partycypacja łódzkich mniejszości”** projekt realizowany przez Stowarzyszeniem „HaKoach i CRR jako partnera

Na podstawie umowy partnerskiej CRR w ramach realizacji projektu odpowiada za przeprowadzenie 88 godzin szkoleń eksperckich dla uczestników/czek projektu, przeprowadzenie szkoleń eksperckich dla przedstawicieli/ek grup zawodowych, współpracę merytoryczną przy tworzeniu księgi kontaktów i dobrych praktyk oraz mapy organizacji mniejszościowych. Stowarzyszenie realizuje i będzie realizowało w/w działania od IX 2021 do V 2023 r.

6. Współpraca ze społecznością romską, instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i międzynarodowymi.

- **Punkt pomocy dla Romów** – działanie zrealizowane w ramach nieodpłatnej pracy członków i współpracowników CRR (prowadzenia nieodpłatnych i systematycznych porad dla społeczności romskiej z Radomia i okolic)

- **Projektowanie strony internetowej CRR** – działanie zrealizowane w ramach nieodpłatnej pracy członków i współpracowników CRR

CRR jest jednym z najstarszych stowarzyszeń romskich w Polsce. Stowarzyszenie specjalizuje się w różnorodnych działaniach, których celem jest ochrona i rozwój szeroko rozumianej kultury romskiej. Organizacja podejmuje też wiele inicjatyw mających na celu integrację Romów i przeciwdziałanie marginalizacji tej społeczności. W 2021 r. CRR rozszerzyło swoje działania w zakresie samorzecznictwa, kontynuowało współpracę z asystentami edukacji romskiej, z innymi stowarzyszeniami, z przedstawicielami samorządów lokalnych a także IRU. Członkowie i współpracownicy stowarzyszenia podejmowali działania bezpośrednio wspierające Romów np. poprzez pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, udzielanie informacji (stacjonarnie i zdalnie), pomoc dla seniorów w ramach przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się Covid – 19,

przekazywanie informacji o pandemii i środkach bezpieczeństwa w środowisku romskim. Stowarzyszenie w trakcie realizacji swoich działań dbało o bezpieczeństwo beneficjentów i uczestników projektów oraz personelu i współpracowników poprzez stosowanie środków ochrony osobistej (płyny do dezynfekcji, maseczki, zachowanie dystansu).